

ESEMÉNYNAPTÁR

1805 április 2-án született **ANDERSEN H. CH.** dán író. Szegény vargamester fia volt. Írói pályáját hangulatos költeményekkel és szatírákkal kezdte, de hosszú ideig nem játszott különösebb szerepet az irodalomban. Már ötven éves volt, amikor meséinek első kötete megjelent. Ez a mű egycsapásra híressé tette. Andersen meséit a legtöbb európai nyelvre lefordították, az egész világon gyermekek és felnőttek kedvenc olvasmánya. Csapongó képzelete és romantikája mellett nagyon is valóságos emberi tulajdonságokat kelt életre és gúnyol ki finom, de metsző szatírával.

Andersen H. Ch.: Mesék és történetek, I–IV. Bp. 1929, Genius; Az én életem, meséje (ford.: Seberényi Lajos) Bp. 1911, Franklin, 112. old.

Április 4-e MAGYARORSZÁG FELSZABADULÁSÁNAK ÜNNEPE.

1905. április 11-én született **JÓZSEF ATTILA**, a két világháború közötti kor legnagyobb költője, a magyar proletárköltészet megteremtője. A külvárosból, a proletármunkából indult el, a munkásosztály, a párt irányította fejlődését. Kezdetől fogva a dolgozó nép szemével nézte és ábrázolta a világot, Szembe fordult az ellenforradalmi rendszerrel és kereste azt az új erőt, amely igaz törvények szerint építi majd fel a társadalmat. Hitt a munkásosztály erejében, a népben rejlő alkotó lehetőségekben. József Attila témái átfogják a magyar társadalomban folyó osztályharc legfontosabb problémáit. Politikai verseiben szerves egységet alkot a határozott elvi meggyőződés és a bensőséges lírai átélés. Szerelmi költészetében látszik, hogy József Attila már szocialista ember módjára érez és gondolkodik. Magasrendű erkölcsi komolysága adja meg érzelmeinek szenvedélyes szárnyalását, mélyeséges humanizmusát.

József Attila összes verse, Bp. 1954. Szépirod. 686 old.; —: *Összes művei I–II.* Bp. 1952. Akadémiai Kiadó, 462, 511 old.; —: *Válogatott művei*, Bp. Szépirod. 1952. 462 old.; —: *Műfordításai* (összeállította és az előszót írta Szántó Judit) Bp. 1954. Népműv. Min. Múzeumi Főosztálya, 40 old. Fővény Lászlóné: *József Attila*, Bp. 1953. Magyar Irodalomtört. Társ. 191 old.; Szabolcsi Miklós: *József Attila*, Bp. 1952. Művelt Nép, 31 old.; József Jolán: *József Attila élete*, Bp. Cserépfalvi, 1947. 376 old.

1930 április 14-én halt meg **MAJAKOVSKIJ V. V.** szovjet költő. Költészete 1917 előtt még távol állt a szocialista realizmustól. Költői tehetsége az Októberi Forradalom után bontakozott ki teljesen. Ettől kezdve tehetségét teljesen a forradalom szolgálatába állította, a költészetet a termelés legnehezebb, legbonyolultabb fajtájának nevezi és forradalmi esztétikájában fel akarja tárni a művészi alkotás »titkait«; nem nyugszik bele, hogy az emberi munkának ezt a fajtáját misztikum lengje körül. Esztétikai elveinek gyakorlati megvalósulását megtaláljuk verseiben. Nemcsak tartalmi szempontból újította meg a költészetet, hanem formailag is.

Majakovszkij válogatott versei (szerk.: Gábor Andor és Kardos László) Bp. 1951. UMK, 222 old.; —: *Elbeszélő költemények*, Bp. 1953. UMK, 274 old. *Krajevszkij P. M.: V. V. Majakovszkij*, Bp. 1950. Hungária, 95 old.; *Tanulmányok Majakovszkijről*, Bp. 1951. Művelt Nép, 48 old.

1830 április 16-án halt meg **KATONA JÓZSEF**, a Bánk bán költője. Kora ifjúságától kezdve a magyar színjátszás előbbrevitelének szentelte magát. Életének főműve, a Bánk bán, egy pályázatra íródott, de a bíráló bizottság az eredmény kihirdetésekor fel sem említette. Később sem engedélyezte a cenzúra a mű eljátszását. Katona hátatfordított az irodalomnak. Rövid színészi és írói pályája tanulságait egy őszinte és bátorhangú tanulmányban írta meg, amelyben rámutat azokra az okokra, amelyek miatt Magyarország »a játékszíni költőmesterség lábrá nem tud kapni«. 1820-ban Kecskemét alügyészi állását foglalta el, majd a város főügyésze lett. A Pesten már meginduló irodalmi élettel jóformán semmi kapcsolatot nem tartott. A legnagyobb magyar drámaíró meghalt emlékül, hogy megérhette volna nagy művének egyetlenegy előadását.

Katona József: *Bánk bán*. A költő dramaturgiai értékelésével és néhány versével. (Bevezette és magyarázta Waldapfel József) Bp. 1947. Franklin, 192 old.; —: *Bánk bán*. Arany János-tanulmányával és jegyzeteivel. Bp. 1951. Szépirodalmi, 199 old. *Gyulai Pál: Katona és Bánk bánja*, Bp. 1907. Franklin, 288 old.; *Molnár Miklós: Katona József*, Bp. 1952. Művelt Nép, 66 old.;

1905 április 24-én született **SOLOHOV M. A.** szovjet író. Solohov írói munkásságát annak a célnak szentelte, hogy népébe beleoltsa a saját erejébe, a szovjet erőbe és fényes jövőjébe vetett hitet s segítsen neki azon az úton, amelyen Lenin és Sztálin szellemében a szocializmuson keresztül a kommunizmus felé halad. Első írásainak tárgyát a polgárháborúból merítette és ezekben bemutatta, hogyan születik meg a véres küzdelmekből az emberibb élet s hogyan él a harcosokban az igazi emberi jóság.

Solohov: *Új barázdát szánt az eke* (fordj.: Tamás Aladár) Bp. 1952. UMK, 332 old.; —: *Csendes Don I–II.* (fordj.: Makai Imre) Bp. 1949. Szikra, 868, 990 old. *Lukin: Solohov írói útja* (fordj.: Gellért György) Bp. 1951. Művelt Nép, 46 old.